

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/92/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614206581
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Vanca
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7614206581.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: C. X. G., s.r.o., C. XX, H., IČO: XX XXX XXX, zast. Z. kanceláriou N.. Z. X. s.r.o., C. XX, H., proti žalovanému: N. W., nar. XX.XX.XXXX, U. XX, G. T. D., t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníkom I. G. T. D., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, D. nám. 7, H., zast. N.. H. N., advokát, S. XX, H., o zaplatenie 2.948,18 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 11C/135/2014-61 z 11.12.2014 jednomyselne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti.

Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 119,60 eur na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol; žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi k rukám jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 238,50 eur a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 2.948,18 eur s prísl. na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1.294,56 eur. Žalovaný mal splatiť úveru spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach vo výške 75,18 eur. Žalovaný sa dohodol so žalobcom na odklade splátok č. 2,3,4 pôžičky a tieto sa žalovaný zaviazal zaplatiť ako splátky č. 43, 44, 45. Žalovaný sa dostal do omeškania už s úhradou splátok úveru pri splátke č. 1 a do uplatnenia práva žalobcu podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. do okamžitej splatnosti úveru zaplatil len sumu 209,38 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v omeškani s úhradou splátky viac ako tri mesiace, žalobca uplatnil okamžitú splatnosť úveru a žalovaný mal do 21.6.2009 uhradiť sumu 2.948,18 eur.

Súd prvého stupňa vydal vo veci 16.5.2014 platobný rozkaz č.k. 11Ro/97/2014-21, ktorý bol uznesením z 13.6.2014 zrušený z dôvodu, že sa ho nepodarilo doručiť žalovanému. Následne bol žalovanému ustanovení opatrovník - I..

Dňa 16.10.2014 bolo súdu doručené oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného a keďže žiaden z účastníkom vstup nenamietal, súd pokračoval v konaní za jeho účasti.

Podaním doručeným súdu 9.12.2014, vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania žalovaného nároku. Zároveň uviedol, že odhliadnuc od vznesenej námietky bola zmluva o úvere uzavretá v rozpore so zákonom a to v časti týkajúcej sa odmeny za poskytnutie pôžičky a taktiež v nej absentoval údaj o výške RPMN, a preto by bolo nutné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov a z tohto dôvodu žalobu zamietnuť.

Citujúc ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka, súd vzhľadom na vznesenú námietku premlčania konštatoval, že nárok žalobcu sa skutočne po troch rokoch odo dňa vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru (21.6.2009) premlčal. Keďže žaloba bola podaná až 11.4.2014, nebolo možné žalobcovi žalovanú čiastku priznať, a preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaný bol v konaní úspešný, a preto mu podľa zásady úspešnosti v konaní vzniklo právo na plnú náhradu trov konania. Nakoľko si žalovaný voči žalobcovi žiadne trovy neuplatnil, súd rozhodol, že na ich náhradu nemá právo. Priznal však právo na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, pretože tento kompetentne v spore zastupoval žalovaného a jeho procesná obrana proti žalobcom tvrdenému nároku (vznesená námietka premlčania) spôsobila úspech žalovaného v konaní. Zároveň vedľajší účastník poukázal vo svojom vyjadrení i na ďalšie nedostatky Zmluvy o revolvingovom úvere v neprospech spotrebiteľa, ktorými sa však súd detailnejšie nezaoberal vzhľadom na uplatnenú námietku. Náhrada trov vedľajšieho účastníka činí 238,50 eur a pozostáva z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby po 111,21 eur (príprava a prevzatie vecí, vyjadrenie k žalobnému návrhu) a 2x režijný paušál 8,04 eur.

Proti tomuto rozsudku - výroku o priznaní trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Odvolací dôvod založil na ust. § 205 ods. 2 písm.a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm.f/ a h/ O.s.p. a ust. § 205 ods. 2 písm.c/, d/ a f/ O.s.p..

Uviedol, že napadnutý výrok je v rozpore s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Náhrada trov v sporovom konaní sa spravuje primárne zásadou úspechu, popri ktorej zákon pripúšťa niektoré výnimky (§ 142 ods. 2, 3, § 144 a § 146 ods. 2 O.s.p.). Z hľadiska výsledku konania vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu či neúspechu v tomto konaní žiadny vzťah, a teda z rozhodnutia o veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok, ani nie je a nebol povinný na plnenie spoločne so žalovaným. Ustanovenie § 9 ods. 4 O.s.p. prvá veta neznamená vytvorenie „ďalšieho plnohodnotného“ účastníka v konaní, ale predstavuje len právny rámec postavenia vedľajšieho účastníka z hľadiska dôvodu, pre ktorý tento do konania vstupuje. To je účel priznania procesných práv vedľajšiemu účastníkovi. Nie je preto možné aplikovať zásadu úspechu v tomto konaní pri rozhodovaní o náhrade trov konania na vedľajšieho účastníka, lebo ten vo veci samej úspech alebo neúspech v tomto konaní nemal. Úspechom sa rozumie síce úspech v konaní, ktorý však reálne spočíva v potvrdení alebo zmene „hmotnoprávneho“ postavenia (uloženia povinnosti plniť alebo zamietnutie návrhu, či v prípade konštitutívnych rozsudkov ich založenie či potvrdenie jestvujúceho stavu). Postavenie vedľajšieho účastníka sa rozhodnutím vo veci samej logicky nezmenilo, a preto aplikácia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. je v tomto prípade vylúčená.

Uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je v tomto prípade aj v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie ustanovenia § 93 ods. 2, 4 O.s.p. evidentne motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania.

Údajné náklady na zastúpenie občianskeho združenia advokátom v žiadnom smere nepredstavujú účelne vynaložené trovy. Priznanie nároku na náhradu trov právneho zastúpenia postupu občianskeho združenia je aj v rozpore s § 1, § 2 O.s.p. a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V zmysle § 93 ods. 4 O.s.p. vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, t.j. aj právo dať sa v konaní zastupovať advokátom v zmysle § 24 v spojení s § 25 ods. 1 O.s.p., avšak odvolateľ má za to, že samotné združenie má byť spôsobilé na ochranu spotrebiteľa v rámci súdneho konania, a to bez potreby splnomocnenia advokáta na jeho zastupovanie. V prípade, ak sa občianske združenie dá v konaní zastupovať advokátom, je ale povinné samé znášať náklady s tým spojené, nakoľko takto vynaložené náklady nemožno považovať za trovy účelné na uplatňovanie alebo bránenie práva.

V tejto súvislosti poukázal žalobca na viaceré rozhodnutia napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6MCdo/5/2013, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5Co/26/2012, sp.zn. 3Cob/259/2011, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/141/2012, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici

sp.zn. 17Cb/91/2012, uznesenie Okresného súdu Bratislava IV č.k. 23C/27/2012-46 z 13.7.2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5Co/515/2012, rozhodnutie Okresného súdu Košice-okolie sp.zn. 13C/366/2013 a rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/259/2013.

Vedľajší účastník k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalobca využil zákonné právo a je zastúpený advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi. Takáto úvaha je v priamom rozpore s čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok ustanovených zákonom. Žalobca požaduje od súdu, aby porušil nielen ústavné právo na právnu pomoc, ktoré patrí „každému“, ale aj zákon (novelizované ust. § 137 O.s.p.). Takáto úvaha je absurdná, keďže je v priamom rozpore s Ústavou SR a zákonom. Podľa argumentácie žalobcu by tak ani jemu v prípade plného úspechu nemala byť priznaná náhrada trov konania, nakoľko ide o veľkú spoločnosť skupujúcu pohľadávky, ktorá má dostatočné finančné zázemie, bohatý pracovný aparát, v rámci ktorého zamestnáva ľudí s právnickým vzdelaním, a preto nie je nevyhnutné, aby sa dala zastupovať advokátskou kanceláriou, ktorá zbytočne navyšuje trovy konania (najmä pri uplatňovaní premlčaných pohľadávok) V tejto súvislosti vedľajší účastník poukázal na identický obsah tisícov návrhov podaných žalobcom, kde sa menia len číselné údaje.

Vedľajší účastník má za to, že jeho právne argumenty boli opodstatnené a úkony boli účelne vynaložené. Už len samé tvrdenie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve resp. vznesenie námietky premlčania vedľajším účastníkom, za súčasnej povinnosti súdu ex offio ich skúmať, je účelným úkonom a účelným spôsobom bránením práv účastníka. Žalobca uplatňuje dlhodobu neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, úroky ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a sú neprímerané vysoké, ako aj premlčané pohľadávky na celom území SR. Súd síce prihliada na neprijateľné podmienky, alebo premlčanie ex offio, avšak zhodnotenie určitých zmluvných podmienok ako neprijateľných, alebo kvalifikované vznesenie námietky premlčania, hlavne posúdenie, kedy sa v prípade nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán jedná o nerovnováhu značnú podľa § 53 Občianskeho zákonníka, alebo posúdenie podmienok zmluvy odporujúcim dobrým mravom je vecou úvahy a právneho názoru vedľajšieho účastníka, ale aj súdu. Preto upozornenie na neprijateľné podmienky, námietku premlčania alebo iné kvalifikované právne hodnotenie v spotrebiteľskej zmluve vedľajším účastníkom treba považovať za účelný úkon. Z tohto dôvodu nemožno neprihliadať na vyjadrenie vedľajšieho účastníka.

Podľa názoru vedľajšieho účastníka žalobca nesprávne hodnotí úkony vedľajšieho účastníka ako neehospodárne. Trovy právneho zastúpenia si vedľajší účastník hradí samostatne, nezaťažuje nimi žalobcu ani žalovaného a ich náhradu dosiahne len v prípade, že žalobca bude v konaní neúspešný. Toto je potrebné považovať za súčasť rizika, s ktorým žalobca pri súdnom uplatnení napr. premlčanej pohľadávky alebo plnenia neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve musí kalkulovať a od ktorého má odrádzať práve aj hrozba náhrady trov konania protistrane. Je zrejmé, že pokiaľ žalobca bude uplatňovať pohľadávky, na ktoré má nárok, nedôjde k náhrade trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi.

Žalobca využil služby advokátskej kancelárie, ktorá pri zachovaní odbornej starostlivosti advokáta ho mala upozorniť na to, že si chce uplatniť premlčanú pohľadávku, preto je vylúčené, aby žalobca o tejto skutočnosti nevedel. Napriek tomu sa pravdepodobne spoliehal na to, že množstvo žalovaných nebude mať právne zastúpenie a z tohto dôvodu nevznesú námietku premlčania.

V tejto súvislosti vedľajší účastník poukázal na viaceré rozhodnutia súdov napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/34/2012 z 28.3.2012, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/169/2012 z 9.8.2012.

Vedľajší účastník ďalej uviedol, že výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, je absurdný a odporujúci zákonom SR a predpisom EÚ, nakoľko pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne, účelne a efektívne chrániť práva spotrebiteľov. Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom jasne deklaruje aj rozsudok Súdneho dvora z 22.12.2010 vo veci C-XXX/XX S. S. J. und H. mbH proti Spolkovej republike Nemecko, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv EÚ, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby. Teda

z uvedeného vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

K námietkam žalobcu, že vedľajší účastník nemôže sám vzniesť námietku premlčania, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon hmotného práva uviedol, že účelom inštitútu premlčania je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch, teda premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranú dobu nútené splniť si svoje povinnosti. V tejto súvislosti dal do pozornosti odvolaciemu súdu uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/120/2009 z 13.10.2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 21Cdo/2313/2004 zo 7.7.2005 a rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/539/2008 z 19.2.2009.

Teda tak ako žalobca má právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, takisto každý iný účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo garantované ústavou využiť za podmienok, ktoré v danom prípade bližšie upravuje O.s.p.. Z ust. § 93 ods. 2, § 18, § 24 a § 25 ods. 1 vyplýva, rovnaké právo každého účastníka, teda aj vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastupovať a to aj advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal.

Vedľajší účastník argumentuje princípom tzv. „rovnosti zbraní“, pričom žalobca využil zákonné právo a je zastúpený advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi, poukazujúc na to, že takéto trovy nie sú účelné a mal by si ich vedľajší účastník hradiť zo svojho. Takýto záver je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Z argumentácie žalobcu možno nadobudnúť dojem, že žalobca chce pre seba získať výhodnejšie postavenie v konaní, keď je zastúpený advokátom, pričom argumentuje tým, že vedľajší účastník je združením založeným za účelom ochrany spotrebiteľov a len združenie má právo v konaní tohto spotrebiteľa zastupovať.

Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo, ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 ods. 1 O.s.p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/87/2012 z 25.4.2012).

Preto vedľajší účastník navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny a zaviazal žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 119,60 eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p. aj s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vec po právnej stránke posúdil v súlade so zákonom, a preto aj správne rozhodol.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a na doplnenie dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa a k odvolaniu žalobcu uvádza nasledovné:

Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní vychádzal z názoru o neúčelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom, považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že toto nemožno považovať za dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že predpokladom potrebným pre vznik nároku na náhradu trov konania je účelnosť vynaložených trov na uplatnenie alebo bránenie práva. V prejednávanej veci bol

žalovaný v plnom rozsahu úspešný, preto mu prináleží náhrada trov konania, pričom tento osud zdieľa aj vedľajší účastník. Je teda nesporné, že vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov konania, a preto je potrebné skúmať, či trovy konania uplatnené vedľajším účastníkom je možné považovať za účelne vynaložené. Pre účelnosť trov platí, že trovy vynaložené účastníkom konania, vrátane vedľajšieho účastníka musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, resp. procesná obrana proti tvrdenému nároku.

V tejto súvislosti je odvolací súd toho názoru, že trovy konania vedľajšieho účastníka možno považovať za účelne vynaložené na bránenie práva žalovaného spočívajúce v dvoch úkonoch právnej služby a to v príprave s prevzatím zastúpenia a písomného podania na súd (vyjadrenie k žalobe). Niet totiž pochybnosti o tom, že uplatnené trovy konania zo strany vedľajšieho účastníka boli vynaložené v súvislosti s úkonmi vykonanými v prospech žalovaného a v súvislosti s právnymi službami, ktorých vykonanie malo vplyv na rozhodnutie súdu.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník cestou zvoleného právneho zástupcu podaním zo dňa 16.10.2014 oznámil vstup do konania na strane žalovaného a podaním doručeným súdu 9.12.2014, okrem iného vzniesol dôvodne aj námietku premlčania, v dôsledku čoho súd prvého stupňa zamietol žalobu v celom rozsahu.

Rovnako nemožno vyvodiť záver, že uplatnené trovy konania zo strany vedľajšieho účastníka v súvislosti s týmto jeho úkonom (vyjadrením vo veci) neboli vykonané v prospech žalovaného a v súvislosti s takto poskytnutou právnou službou, nemali vplyv na rozhodnutie súdu.

Rovnako sa odvolací súd nestotožňuje s tvrdením odvolateľa, že vedľajší účastník nemá právo na právne zastúpenie, resp. že má konať v konaní sám bez nároku na náhradu trov právneho zastúpenia, nakoľko tento názor žalobcu nemá oporu v procesnom práve.

Účastníci majú v Občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie (§ 18 O.s.p.). Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí (§ 24 O.s.p.). Ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť (§ 25 ods. 1 O.s.p.).

Z týchto ustanovení možno jednoznačne vyvodiť, že vedľajší účastník (v danom prípade združenie), rovnako ako účastník konania má právo na zastúpenie v konaní advokátom. Toto právo mu patrí bez ohľadu na to, či niekto z jeho členov má právnické vzdelanie alebo nie. Právo na právnu pomoc vyplýva aj z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešný účastník, v danom prípade vedľajší účastník na strane žalovaného, preto mu súd priznal náhradu trov odvolacieho konania, ktorá pozostáva z trov právneho zastúpenia a to za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k podanému odvolaniu podľa § 10 ods. 1, § 13a ods.2 písm.b/ a § 16 ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v sume 111,21 eur + 1x režijný paušál v sume 8,39 eur, teda spolu 119,60 eur, na náhradu ktorých súd zaviazal neúspešného žalobcu v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.